FORMALITĂŢI PROCEDURALE DE EMITERE A ACTELOR ADMINISTRATIVE INDIVIDUALE DE CĂTRE AUTORITĂŢILE PUBLICE

Valentina DONICI

CZU: 342.924:35.07 donici.valentina@gmail.com

The individual administrative act was nominated as a key element of the administrative procedure, stipulating its importance and role in the administrative doctrine. All procedural aspects of the issuance of individual administrative acts were argued through the lens of the legislation in force. The basis of the study was the Administrative Code of the Republic of Moldova no. 116/2018. Identified operations regarding the termination of the legal effects of individual administrative acts (revocation, withdrawal, suspension and cancellation). The request for the termination of legal effects was presented as a solution to remove the illegality of individual administrative acts. Any person integrated into society can become the object of the individual administrative act. The existence of the possibility of suspension and cessation of adverse legal consequences is only beneficial for all interested parties and at the same time the principles of legality and constitutionality are respected. The importance of the individual administrative act is indisputable in the doctrine of administrative law.

Importanța actelor administrative cu caracter individual este determinată de faptul că efectul juridic ale acestora se răsfrânge în societate, orice individ integrat în comunitate poate fi vizat în calitate de subiect al raportului juridic. În calitate de element-cheie al procedurii administrative este nominalizat actul administrativ individual, stipulându-se importanța și rolul acestuia în doctrina administrativă. „Teza actelor administrative de autoritate și, respectiv, de gestiune era răspândită în literatura juridică europeană a perioadei interbelice” [1]. Ținând cont de faptul că actele administrative erau întocmite și eliberate încă din perioada interbelică, locul acestora este de o valoare incontestabilă în doctrina juridică.

Toate aspectele procedurale de emitere a actelor administrative individuale sunt argumentate prin prisma legislației în vigoare. Doctrina și Codul administrativ al Republicii Moldova 116/2018 [2] stau la baza cercetărilor privind actul administrativ individual. În contextul analizei procedurii administrative sunt identificate elementele-cheie ale acesteia, care preiau forma petițiilor, dosarelor administrative și probelor existente. Totodată, prin prisma legislației în vigoare sunt identificați participanții la procedura administrativă și prezentate principiile după care se conduc autoritățile publice în procesul de elaborare a actelor administrative individuale. Complexitatea procedurii administrative și termenele de realizare pot fi considerați parametrii de calitate a procedurii, orice abatere se sondează cu încetarea efectelor juridice ale actelor administrative.

În practica administrativă actele administrative individuale reprezintă deciziile autorităților publice prin intermediul cărora acestea își manifestă voința, reglementând un caz individual.

Actele administrative individuale au un rol considerabil întru asigurarea legalității procedurii administrative, în contextul protecției drepturilor individuale, și facilitarea unui proces administrativ corect și echitabil.

În contextul celor menționate se conturează ideea că actul administrativ individual este calificat ca instrument de lucru al autorităților publice cu ajutorul căruia autoritatea își îndeplinește atribuțiile sale, în favoarea sau defavoarea persoanelor menționate în textul actului. În viziunea unor autori, actul administrativ este „forma principală prin care se realizează activitatea administrației publice și constă într-o manifestare expresă de voință prin care se creează, se modifică sau se sting raporturile juridice de drept administrativ, este unul dintre principalele izvoare ale acestor raporturi” [3].

Valoarea actului administrativ în doctrina juridică este substanțială, determinată de importanța acestuia în contextul apariției, modificării sau stingerea raporturilor juridice, astfel soluționându-se problemele juridice prin prisma legislației administrative în vigoare. Cunoașterea legalității procedurii de emitere a actelor administrative individuale este valoroasă pentru toți participanții la procedura administrativă, fie aceștia sunt reprezentanții legali ai autorității publice sau persoanele fizice/juridice menționate în actul administrativ.

Caracteristică specifică actului administrativ individual este că acesta vizează o persoană sau un număr restrâns de persoane, ceea ce îl face important pentru individualitatea sa.

Operațiunile privind încetarea efectelor juridice ale acelor administrative individuale sunt: *revocarea, retragerea, suspendarea* și *anularea*. Operațiunile administrative de revocare, retragere și anulare presupun încetarea efectelor juridice, iar „suspendarea actelor administrative prevede întreruperea temporară, provizorie a executării actelor administrative și se poate dispune atunci când există un dubiu, o incertitudine cu privire la legalitatea sau oportunitatea unui act administrativ” [4]. Solicitarea de încetare a efectelor juridice este prezentată ca o soluție pentru înlăturare a ilegalității actelor administrative individuale. Orice persoană integrată în societate poate deveni obiect al actului administrativ individual. Existența posibilității de a contesta și a înceta efectele juridice nefavorabile aduce doar beneficii tuturor părților interesate și în aceste condiții se respectă principiile legalității și constituționalității.

Nerespectarea legalității procedurii de emitere a actelor administrative individuale duce la încetarea efectelor juridice (*revocarea, retragerea, suspendarea, anularea și nulitatea*) a actelor respective, acesta fiind un risc major pentru toți participanții la procedura administrativă. Posibilitatea de contestare a deciziilor luate de autorităților publice, care îmbracă forma actului administrativ individual, reflectă caracterul specific al procedurii administrative.

În cazul contestării actului în contenciosul administrativ, instanța decide privind anularea sau menținerea efectelor juridice ale actului individual. Faptul că persoana

vizată în actul administrativ individual sau reprezentanții legali ai acesteia au posibilitate să conteste actul oglindește esența procedurii administrative. Procedura administrativă fiind transparentă pentru toate părțile implicate în procesul dat. În contextul celor menționate, este evident că posibilitatea de a contesta actele în instanțele judecătorești reprezintă un mecanism de control administrativ.

O interpretare incorectă a efectelor juridice produse de un act administrativ poate duce la răspundere contravențională, administrativă și în unele cazuri penală. Acest aspect, în cazul actelor administrative individuale, presupune și înțelegerea procedurii de emitere a actelor, condițiile de valabilitate și forța juridică a acestora. În cazul nerespectării sau al necunoașterii aspectelor sus-menționate, există riscul încălcării drepturilor cetățenilor și aplicarea incorectă a Codului administrativ. Necunoașterea nu scutește de răspundere.

Într-o lumea ideală fără de schimbări perpetuă ar fi posibil de elaborat acte administrative individuale cu o exactitate de sută la sută. Însă ținând cont de mediul social, cu certitudine se poate de afirmat că actele juridice administrative individuale nu pot fi elaborate cu caracter definitiv. În practica administrativă procesul de încetare a efectelor juridice ale actelor, atât cu caracter individual, cât și normativ, este întâlnit frecvent.

În calitate de concluzie finală putem afirma că modalitățile specifice de încetare a efectelor juridice ale actelor administrative individuale joacă un rol important pentru respectarea principilor legalității și constituționalității. Nimeni nu este lipsit de riscul de a fi obiectul unui act administrativ individual ilegal sau cu caracter defavorabil, iar faptul că există posibilitatea contestării și încetării unor efecte juridice nefavorabile aduce doar beneficii tuturor părților interesate.

Referințe:

1. IORGOVAN, A. *Tratat de drept administrativ.* Vol.I. București: NEMIRA&Co, 1996, p. 270. ISBN 973-9177-96-7
2. Codul administrativ al Republicii Moldova, nr.163 din 19.07.2018. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 2018, nr.309-320, art.466 [Accesat:18.11.2022] Disponibil: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=132907&lang=ro#
3. DIACONU, M. Conceptul de act administrativ. În: *Legea și Viața*, 2012, nr.4, p.11-14 [Accesat: 12.01.2023]
4. MANTA, P. *Suspendarea, revocarea și anularea actelor administrative.* În: *Analele Universităţii „Constantin Brâncuşi" din Târgu Jiu.* Seria *Ştiinţe Juridice*, 2011, nr.1 [Accesat: 20.03.2023] Disponibil: https://www.utgjiu.ro/revista/jur/pdf/2011-1/3_PANTELIMON_MANTA.pdf

Recomandat
***Natalia CHIPER**, dr., conf. univ.*